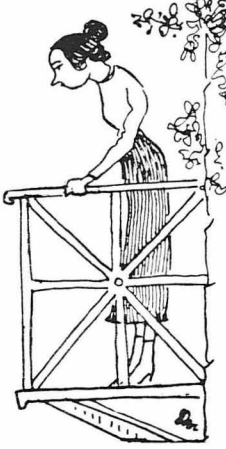

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΗΝ ΑΓΝΩΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

Στη Μακεδονία, την εποχή του Εφροπαιζού Πολέμου... Τό ζαγόνα βροντούσε στο μέτασο 'ξ' έκανε τ'άμα τών σπιτιών νά τρζούν. Τά αυτονήγνα, φορτωμένα στρατό και πολεμοφόδια, περνούσαν σάν άλυσίδα άδιάκοπη, μέσα σέ μιά πυκνή, τηχητή και ζεστή σκόνη.

Μιά φωνή άκούστηκε από ένα χαγιατή.

Μέσα στη στενόχωρη αυτή εποχή, ό Δεσπότης τού τόπου μάζ έκάλεσε μιά μέρα νά πάμε στό Μοναστήρι τού Προδρόμου. Για νά πάμε σ' αυτό τό Μοναστήρι, έπρεπε νά περάσουμε βράχους και κακοτοπιές, δάση και χαράδες, μέρη άπόμαρα και δύσβατα. Μολταταία προτιμώτερο ήταν από, παρά ή διαμονή στην πόλι, όταν έβραζε όδίδε άεροπλάνων κάθε μέρα...

Έτσι ξεκινήσαμε ως δώδεκα άτομα περίπου και βαδίζαμε ώρες άρκετές, μέσα σέ κακοτάχαλια μονοπάτια, που έκαναν τά άλολογα νά κοντανασάινουμε και νά φρωσίν σάν φουσερά. Έξαινα βρεθήκαμε σ' ένα μικρό χωριό, κομμένο μέσα σέ μιά δίπλα τού βοιωτού, και σκεπασμένο από καστανιές θεόρατες.

—Τι χωριό είναι αυτό; ρώτησε ένας από μάζ.

—Άλλά δέν τό ήξερε κανένας, άν και ήταν όλοι ντόπιοι. Μακεδόνες. Δέν τό ήξερε ούτε

οικοζός. Νά τά πονήσουν όλ' αυτά ούτε λόγος... Πούδς τολμούσε νά ξεμυτίσει από κεί; Όά τόν πιάνανε ό Γάλλοι γιά... κατάσκοπο και θά τόν τσιφραζαν!...

Έτσι είχε πολλά καλά περάσει τό χωριό, αλλά είχε και πολλά καλά νά μολογήσει. Χωροφύλακας, δημόσιος εισπράκτηρας, δικαστικός κλητήρας δέν πάτησε εκεί χρόνια. Όθτε και κανένας Γάλλος!...

Όι πρώτοι άνθρώποι που βλέπαμε, ύστερα από τόσον καιρό, είμαστε έμεις.

Γι' αυτό ή δασκάλα τόλμησε νά μάζ πητέλος:

- Μιά φορά από βρεθήκατε και μερικζες «αρχές» έδώ, δέν κάθιστε νά κάνω εξετάσεις;
- Εξετάσεις;
- Εξετάσεις!... Τι εξετάσεις; ούτησα έγώ.
- Σχολιάς.
- Μά τώρα είναι 'Απριλίς!

Με τή σημαία εμπρός...

ό Δεσπότης.

—Γιά νά μιν τό ζήτη ήθε ό Σεβασμιότατος, τού... διαβόλου τό χωριό θά εινε! είπε ένας ζεζυτινος.

—Δέν εινε τού διαβόλου τό χωριό, άκούστηκε Ξαρχιά μιά καθαρή φωνή πούβγαυε από τόν χαγιατή έξωζοζικού σπιτιού. 'Εδώ εινε ή 'Οσλιανή!...

Τρωσάμε και κοιτάζαμε προς τό χαγιατή. Είδαμε νά στέξη κεί πάνω ένα χορίτσι ξανθό, λίγο άγριομιάτιζο και κοκκανομιάζοζο σάν ώριμο ροδάκινο. 'Ηταν αυτή που μάζ μίλησε.

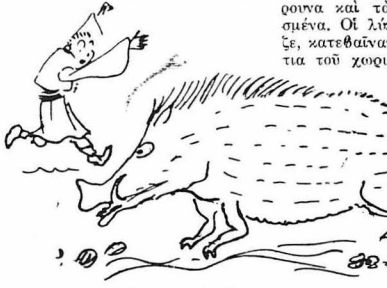
—Και σ'ού πουά είσαι; τήν ρώτησε ό πιο νέος από μάζ.

—Εγώ, άπάντησε αυτή, είμαι ή δασκάλα. Σεις ποιο είστε;

—Ένας από μάζ τής ξήγησε ποιο είμαστε. Και τότε, ή ροδαμιάζοζη κοπέλι κάθθηκε κάτω και μάζ παρακάλεσε νά σταθούμε και νά πάρουμε ένα νερό.

—Νερό, μάζ είπε, κρύο σάν τό μπουζι και καθαρό σάν άγιασμός!

Ζεστή έκανε, κοιρασιμένοι είμαστε, κ' είπαμε νά σταθούμε λίγο. Έτσι, κουνέντα τήν κουνέντα, μάθια πώς τό χωριό, άπόμαρο καθώς ήταν, είχε άπομονωθεί από τόν άλλο κόσμο έντελός. Μιά, μάλιστα, που βραίνιζαν τούς άνθρώτους 'σ' οι Γάλλοι, με τό «Λεοσέ-Πασσέ», χρόνια όλοκληρη, χωρισζός δέν κατέβηκε στη χώρα. Και σάν δέν επιτρέπεται κ' ή άύλοφορία, αΐθισαν και πικνωσαν γύρω τά θηράματα και τ' άγριοζουλάτια. 'Η καστανιές κάνανε άρθωνα τά κάστανα, κ' αυτά ήταν τού κόσμου ή τροφή, όταν σπονόταν τό σιτάρι. Μά κατεβαίναμ μέσα στό δάσος τών καστανιών, κοτάδι τ' άγριογούρουνα και τά βοσκούσαν, πενασμένα. Οι λίκοι πάλι, όταν χιόνιζε, κατεβαίναμ ν'αυτοί ως τά σπίατια τού χωριού. 'Η άρκοϋδες είχαν ξεθαρρέψει τόσοπολύ, που έτρωγαν χλωρά τά καλά μπόκια στους άγροζός.

Τά άγριογούρουνα τούς έτρωγαν τά κάστανα!

'Η καστανιές κάνανε άρθωνα τά κάστανα.

—Να, αλλά μιά που τήναμε «αρχές» και τόσο άλλο κριόο έδώ, γιατί νά μιν έποφελήθω τής περιστάσεως, και νά μιν κάωω μιά φορά κ' έγώ, εξετάσεις όπως πρέπει;

Μερίκος έναντιοιθίζαμε.

—Είμαστε βιαστικοί, είπε ό ζ. 'Αντώνης Ρουσολέντζης.

Μά τής δασκάλας ήταν τέτοια ή έπιμονή, τόσο πειστικά τά λόγια τής κ' ή παρακλήσεις τής τόσο συγχρητιζές, που μάζ έλεισε στό τέλος.

Κ' έτσι ή εξετάσεις έγιναν μ' όλη τήν έπισημότητα.

Τά παιδάκια, μικρά κ' άγναμιαλισμένα σάν άγκυροδόπουλα, άπαντοίσαμε για Περωζέτες και για Μεγάλους 'Αλεξάνδρους, έλίναν προβλήματα ταχίτητες τριών και βασιωιών, τά όποια ποτέ ως τότε δέν είχαν δεί στη ζωή τους, είχαν φρεσική και τεχνολογία και στό τέλος, τό καθένα είπε και τό τραγουδάκι τού:

Στην θεμαίστραν εμπρός
ένας γάτος κοινόζός,
πάντα άπλώνεται...
Με τά μάτια κλειστά,
άγαπά στά ζεστά,
νά τεντώνεται...

Τέλος άπόρ είπε και τό πιο μικρό τό δικό του:

Σάν σεγόνι τόν χιόνι
τό στρώνει ό Θεός...

'Η δασκάλα τ' έβαλε δια στή σειρά, και με τή σημαία εμπρός και δυό μπουκέτα, που τά κρατούσαν ή π' στρομοτουλές κ' άμορφες μαθήτριες, στα χέρια, είπαν ένα σχολικό τραγούδι για τόν Βασίλεα Κωνσταντίνο:

Κωνσταντίνε, Κωνσταντίνε, Βασίλεα (σιληά, των 'Ελλήνων, έλιδα φω... (τενιη), σ'ό ν' άνέστησες τήν ένδο... (ξη φυλή μας... Κ' έπειτα είπαν ένα τραγούδι για τόν Βενιζέλο: Σ'ό τής Κρήτης γέννημα και τής 'Ελλάδος δόξα, Πατέρα τής Φυλής...

'Ηταν ή εποχή τών καταραμένων εσωτερικών μας σπαρωγμών, τού άδελφικού άλληλοφραγώματος, ή πιο μαυρή και στυγματομένη περίοδος τής ιστορίας μας...

Όι συντροφοί μας, μόλις άκούσαν τό τραγούδι για

Κ' ή άρκοϋδες τρώγανε τά καλάμπόκια.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ

Το μεγαλύτερο βιβλίο του κόσμου είναι ένας ανατομικός άσπας, και βρίσκεται σήμερα στη Βιέννη. Το βιβλίο αυτό έχει μήκος δύο μέτρων και πλάτος ενός μέτρου, δεν είναι δέ καθόλου νέο, αφού αυτές τις μέρες έφωτισε την εκατονταετηρίδα του.

Το μικρότερο, αντίθετος, βιβλιαράκι στον κόσμο, είναι μιά παινή έξοδα της αλληγογραφίας του περιφημου φυσιολόγου και ιστορικού Γαλιλαίου. Είναι τόσο μικρό, ώστε μπορεί θαμμάσια να το περάσει κανείς σαν μιά πολιτική πέτρα στο δαχτυλάδι του!

Το μικροσκοπικό αυτό βιβλίο τυπώθηκε στην Ίταλία, στα 1897. Και, για να το δώσει περισσότερη αξία ο εκδότης του περιέλαβε σ' αυτό και μιά έντελως ανέκδοτη επιστολή του διασημου Γαλιλαίου, χρονολογημένη από το 1615. Φυσικά, το βιβλιαράκι αυτό δεν μπορεί να το διαβάσει κανείς χωρίς φακό. Έχει μήκος ενός εκατοστομείου και πλάτος μισού εκατοστομείου, δεν τυπογραφήθηκε δέ γιατί ήταν αδύνατον να βρεθούν τόσο μικροσκοπικά στοιχεία, αλλά είναι φωτοτυπωμένο.

Το βαρύτερο βιβλίο του κόσμου είναι ένα που φέρει τον τίτλο: «Η Ίστορία της Ίθακής». Το βιβλίο αυτό είναι ταπεινωτικώς έντυπώσεως το άνδριαμαξού άρχοντοσύ Σαλβατόρ, γράφηκε στα πρώτα χρόνια του αιώνου μας και ζηγείσαι σαράντα οκτώ όλοκληρα χιλιόγραμμα!

Το άρρωθέστερο βιβλίο του κόσμου είναι μιά Γραφή, που την έχει τυπώσει ο έφευρτής της τυπογραφίας, ο Γιώαν Γούτενμπεργ. Κατά τον περασμένο αιώνα, το βιβλίο αυτό άρρωσάθηκε στο μινώδες ποσό των 1.390.000 χροσών μάρων!

Το άρχαιότερο βιβλίο του κόσμου βρίσκεται στην Έδνική Βιβλιοθήκη του Παρισιού. Το βιβλίο αυτό γράφηκε πριν από 5280 χρόνια στην Αίγυπτο, και βρέθηκε κατά τις άνασκαφές που έγιναν κοντά στις Θήβες, μέσα σ' ένα πανάρχαιον Αιγυπτιακό τάφο.

Όσο για το όγκωδέστερο βιβλίο του κόσμου, αυτό είναι άναμικισθητόξ ένα Κινέζικο λεξικό, το όποιο φέρει τον πολύ παράξενο τίτλο: «Σουάχουαϊτάσγκ». Το έργο αυτό άποτελείται από 5020 τόμους. Κάθε τόμος δέ έχει 170 σελίδες. Τυπώθηκε κατά τον 17ον αιώνα, με χρήματα του δημοσιου ταμείου και κατά διαταγή του τότε αυτοκράτορος της Κίνας.

τον Βασιλιά, γρήγορα στενοχωρημένοι σ' έζούτταξαν τους δημοσίους υπαλλήλους. Ήσαν όλοι βασιλόφρονες σχεδόν. Ένας όμως, ο πιο ζοηρός απ' αυτούς, ο κ. Ανοάμαξος, τόσο ένθουσιάζτηκε που άνοιξε ένα βασιλικό τραγούδι, ώστε έβγαλε άμέσως κάτι καινούργια και κολληαριστά πεντόχρομα κι' άρχισε να τα μοιράζει στα παιδιά.

Αυτό έτάραξε ένα Βενιζελικό τόσο, που κοκκίασε σαν καντερό ρετάνι.

Κατάλαβα τι θα συνέβαινε και πετάχτηκα άμέσως:

- Δέν μου λές, φωτάω τη δασκάλα, ποιός είναι τώρα βασιλιάς;
- Παρακαλώ, μου απάντησε σαν πειραγμένη ή δασκάλα, τι διδασάμισσα θα ήμωνα εάν δέν τάρξερα!...
- Ποιός είναι;
- Η δασκάλα γήρισε προς τα παιδιά:
- Ποιός είναι, παιδιά, ο Βασιλιάς μας; ρώτησε.
- Κοσταντίνος ο δωδέκατος! έσκουζαν εκείνα, κιντάζοντας πού ν' άνοιξη περισσότερο το στόμα του.
- Και προηγουμένω ποιδν έχουμε; Ξαναρωτώ.
- Ποιδν έχουμε προηγουμένω, παιδιά; Ξαναγήρισε και ρώτησε ή δασκάλα τα μαρά.
- Προηγουμένωξ της Έλλάδος, φώναξαν εκείνα, είναι ο Βενιζέλος!...

—Ξέρετε πού είναι σήμερα ο έλληναξός στρατός; Ξαναρώτησα. Και τα μαρά με μιά φωνή απάντησαν: —'Ο Έλληναξός στρατός είναι στην... Έλλάδα! Κατάλαβα. Οι άποκλεισμένοι από άνθρωποι ιδέαν ζάν δέν είχαν τών τελευταίων γεγονότων. Άποκλεισμένοι και άπομονωχασμένοι εκεί πάνω από τους Γάλλους, τις άρχουδες, τους λίκους και τα άγριοφύρανα, ζούσαν είντιξεί και ήχηου, άναπαυόμενου στην ιδέα μιάς Έλλάδος ήσυχης, μεγάλης, έννομένης, είντιχουξ!...

—Μορά παιδιά, ελα τότε στούς συντρόφους μου, άξ μίν ταράξουμε την ώραία ένδικη πλάνη, το φτωχό αυτό χωριού!... Πάμε γρήγορα μίν τους μολύνουμε με τις κακιες και τις άμαρτίες τις δικές μας!... Αφήστε τους να ζούνε στην Έλλάδα, που είχε τον Κοσταντίνο Βασιλιά και Πρωθυπουργό τον Βενιζέλο!...

Και φήγαμε όλοι σκυφτοί, σιωπηλοί κι' άμλλητοι, σαν άμαρταλοί, σαν έγγληματάρια!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Κάποιος νέος παρουσάστηκε μιά μέρα στον άρχαιο φίλοσφο και βασιλέα της Μυτιλήνης Πιπταξό και του ζήτησε να τον διευκολύνει να καταδώσει τον πατέρα του δικαστικώς.

—Ποιδν καλά, άποκρίθηκε ο σοφός βασιλέυς. "Αν έχετε άδικο, θα καταδικαστήτε. Άλλά και δικηο αν έχετε, άξίζει πάλι να καταδικαστήτε!...

Ό ποητής Μαλέριμ προσεκήλη μιά μέρα σε γέμια από το φίλο του άβάα Ντεπόρτ, ο όποιος άνακατείνεταν και με την ποίηση και τάρκανε θάλασσα με τούξ στίχους ποιήγραφε.

Ήριν καθήσουν στο τραπέζι για να φάνε, ο οικωδεσπότης σηρώθηκε και είπε στον Ξένο του:

—Πάω να σάς φέρω ένα αντίτιμο του καινούργιου βιβλίου τών ποιημάτων μου...

—Δέν είν' ανάγκη, τον διέκοψε έντρομος ο ποιητής. Μου άρζει το φαί σας.

Ό άβάας πειράχτηκε πολύ απ' την απάντησι αυτή του Μαλέριμ κι' αφού τελείωσε το γέμια, χωρίστηκαν ησυχά και δέν Ξαναμίλησαν ποτέ πάλι στη ζωή του.

Ό Άγαθοκλήξ, ο βασιλέυς της Σικελίας, ήταν, άξ γνωστόν, γιός ενός φτωχού άγγειοπλάστου. Μιά μέρα, ενώ πολιορκούσε την Καρχηδόνα μαζί με το στρατό του, μερικοί πολιορκωμένοι του φώναξαν ειρηνικά:

—'Ε, άγγειοπλάστα! Με τι θα πληρώσεις τούξ στρατιώτες σου;

—Με τα λάγνα της πόλεός σας, άποκρίθηκε ο Άγαθοκλήξ.

Και έτήρησε το λόγο του.

Μιά μέρα ρώτησαν τον κινικό φίλοσφο Διογένη:

—Γιατί τρώς μέσα στην άγορά, σκυλόσφο;

—Γιατί μέσα στην άγορά πενών! άποκρίθηκε ο φίλοσφοξ με άπάθεια.

Όταν συννομολογήθη κάποτε ειρήνη μεταξύ Σαξωνίας και Γαλλίας, ο στρατάρχηξ της πρώτης έλεγε σε κάποιον άλλον στρατιωτικό:

—Εμείς τώρα θα βιθησούμε πάλι στη λήθη. Γιατί μοιάζουμε με τα πανοφύρα που δέν τα θυμόνται, παρά όταν έρχεται ο χειμώνας!...

Ό Σωκράτης είχε πολλούς φίλους, άλλ' άν και οι περισσότεροι απ' αυτούς ήσαν πλούσιοι, κανένας δέν τον πιστηρήξε. Γι' αυτό ο μέγας φίλοσφοξ άναγκάζεταν, από έλλειψη χρημάτων, να περνά το χειμώνα χωρίς πανοφύρα.

Ένοείται ότι δέν παρανοτιότατε καθόλου γι' αυτό. Μονάχα μιά φορά —όταν έφτασε ή άνοιξη όμως— είχε στούξ πολυτάλαντους φίλους του με λέξη ειριονία: —"Αν είχα χρήματα, θάρπαγα κι' εγώ πανοφύρα όπως εσείς!..."

Ό περίφημος γραμματικώς της Άλεξανδρείας Καλλιμάχος, ο όποιος λόγω τών άρχουδών του είχε μεγάλη πείρα τών βιβλίων, συνήθιζε να λέγη το έξης: —"Όσο κοντόχρονο είναι ένα βιβλίο, τόσες μεγαλύτερες άνοησιες περιέχει!..."

Μιά φορά κάποιος φτωχός ήθοποιός είχε δανείσει στον Μπαλζάκ ένα χρυσό λουδοβέζιο. Έπειδή όμως ο όρειλέτης δέν έδειχνε καμιά διάθεσι να τον πληρώσει, ο ήθοποιός άναγκάστηκε να τού ύπενηθμισι του χροός του.

—Μείνε ήσυχος, φίλε μου, του άποκρίθηκε ο περίφημος μνηστοριογράφος. Θά πληρωθής πολύ γρήγορα, με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο.

—Καλά, φίλε μου, του είπε ο ήθοποιός. Προσπάθησε όμως είτε ο ένας, είτε ο άλλος τρόπος να... μοιάξει με το λουδοβέζιο μου!

Κατά το έτος 1789, λίγο πριν από τη Γαλλική Έπανάστασι, ο δούξ της Όρλεάνης, είχε έξοριστεί σε μιά πόλι μακρινά από το Παριζ κι' εκεί άπόχτησε, κατά το διάστημα της έξορίας του, δημοτικώτητα πού δέν την είχε πριν.

Όταν το έμαθε αυτό ο φίλοσφοξ Ριβαρώ, έλεε στούξ φίλους του:

—Φαίνεται ότι ο δούξ της Όρλεάνης, αντίθετος προς τους νόμους της προοπτικής, όσο άπομακρύνεται, τόσο μεγεθύνεται!...

Ό Γερμανός Μυθογράφος Γουλιέλμος Γκριμ

